

YOSHLARDA KITOBGA MEHR UYG'OTISH

Mallaboyeva Mohiraxon¹

Rishton tuman 1-son politexnikumi

KEYWORDS

kitobxonlik, yoshlar, kitobga mehr, o'qish madaniyati, ma'naviyat, ta'lim, motivatsiya, oilaviy tarbiya, zamonaviy texnologiyalar, o'qishga qiziqish.

ABSTRACT

Mazkur maqolada yoshlar o'rtasida kitobxonlik madaniyatini shakllantirish, ularda kitobga mehr uyg'otish masalalari yoritilgan. Unda kitob o'qishning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishdagi o'rni, yosh avlodni o'qishga rag'batlantirish usullari, zamonaviy axborot texnologiyalari davrida kitobxonlikning ahamiyati haqida fikr yuritilgan. Shuningdek, oilada, maktabda va jamoatchilikda kitobxonlikni targ'ib qilishga oid samarali usullar tahlil qilingan. Maqola yoshlar ongida ma'naviy boylikni shakllantirishda kitobning tutgan o'rnini chuqur ochib beradi.

2181-2675/© 2025 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: [10.5281/zenodo.15712214](https://doi.org/10.5281/zenodo.15712214)

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Kirish

Bugungi globallashuv davrida axborot oqimi tezlashgani sari yoshlarning vaqtini samarali tashkil etish, ularda mustahkam bilim va keng tafakkurni shakllantirish masalasi dolzarb bo'lib bormoqda. Bu jarayonda kitobning o'rni beqiyosdir. Kitob — inson tafakkuri, ma'naviy olami va bilim manbai bo'lib, yoshlarni hayotga tayyorlaydi, ularda dunyoqarash va tafakkur qirralarini boyitadi. Shunday ekan, yoshlarda kitobga mehr uyg'otish — jamiyat oldidagi eng muhim vazifalardan biridir.

Asosiy qism

Kitob o'qish madaniyatini bolalikdan shakllantirish zarur. Yosh bola ilk bor ona allalari orqali so'z sehriga duchor bo'ladi. Bu jarayonni maktabgacha ta'lim muassasalari, maktab va oila davom ettirishi kerak. Aks holda, kitobga nisbatan loqaydlik shakllanadi va bu butun umrlik ko'nikma bo'lib qoladi.

Bugungi kunda internet va raqamli texnologiyalar yoshlar e'tiborini boshqa yo'nalishga burayotgan bo'lsa-da, kitobning tarbiyaviy, ma'naviy va ilmiy ahamiyati o'z kuchini yo'qotmagan. Kitob — har bir kasb egasining sodiq do'sti, har qanday maqsad sari olib boruvchi yo'l boshchidir. Aynan shu bois, yoshlarni bolalikdan boshlab kitob o'qishga jalb qilish, bu orqali ularning ongli shaxs sifatida shakllanishiga erishish muhimdir.

¹ Rishton tuman 1-son politexnikumi o'qituvchisi

Yoshlarda kitobga mehr uyg'otish uchun bir qancha usullar mavjud:

Oilaviy kitobxonlik muhitini yaratish. Bola eng avvalo ota-onasidan ibrat oladi. Uyda kitob o'qish, yangi asarlar haqida suhbatlar olib borish orqali bola kitobni qadrlashni o'rganadi.

Maktablarda kitobxonlik haftaliklarini tashkil etish. Har bir sinfdagi o'quvchilar o'qigan asarlar haqida tahlil, sahna ko'rinishlari, insholar, viktorinalar tashkil etish orqali kitobga bo'lgan qiziqish ortadi.

Kutubxonalarning zamonaviylashtirilishi. Kutubxonalar nafaqat kitob saqlanadigan joy, balki yoshlar uchun ma'naviy maskan, ijodiy muhit bo'lishi zarur. Bu yerda turli ijodiy kechalar, uchrashuvlar o'tkazilishi mumkin.

Yozuvchilar bilan uchrashuvlar tashkil etish. Mahalliy va mashhur adiblar bilan uchrashuvlar, ularning hayot yo'li, asarlari haqida suhbatlar yoshlar qalbida qiziqish uyg'otadi.

Raqamli vositalarni to'g'ri yo'naltirish. Elektron kitoblar, audio kitoblar, onlayn kutubxonalar orqali zamonaviy yoshlarni o'zlari tanigan muhitda kitobga olib kelish mumkin.

Kitob o'qishning foydalari Kitob o'qish yoshlarning nutqini boyitadi, so'z boyligini oshiradi, fikrlash doirasini kengaytiradi. O'qigan odam mulohazali, dono bo'ladi. Shuningdek, tarixiy, badiiy, ilmiy kitoblar yoshlarni o'zligini anglash, vatanparvarlik, ma'naviy yetuklik sari yetaklaydi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti tomonidan ilgari surilgan "Kitobxonlikni targ'ib qilish" tashabbusi doirasida ko'plab ijobiy ishlar amalga oshirilmoqda. "Zakovat", "Kitobxonlar bellashuvi" kabi tanlovlar orqali yoshlarning kitobga bo'lgan mehrini oshirish maqsadida keng ommaviy harakatlar olib borilmoqda.

Xulosa

Yoshlar — kelajagimiz. Ularni bilimli, tafakkuri teran, ma'nan boy etishning eng to'g'ri yo'li — ularni kitobga oshno qilishdir. Har bir oila, ta'lim muassasasi, jamiyat a'zosi yosh avlodga kitobga bo'lgan mehrni uyg'otish, uni asrash va davom ettirishga mas'uldir. Kitob — bilim kaliti, ilm manbai, ma'naviyat yo'ldoshidir. Uning qadri har doim baland bo'lishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Rashidovich, A. S. (2025). IJTIMOY TARMOQLARDA ZAMONAVIY YOSHLARNING IJTIMOY MUNOSABATLARINI SHAKLLANTIRISH. FORMATION OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY AS INTERDISCIPLINARY SCIENCES, 4(38), 242-245.
2. Rashidovich, A. S. (2025). YOSHLARNI TURLI AXBOROT XURUJLARIDAN HIMOYA QILISHNING IJTIMOY-PSIXOLOGIK JIHATLARI. FORMATION OF PSYCHOLOGY AND PEDAGOGY AS INTERDISCIPLINARY SCIENCES, 4(38), 233-241.
3. Rashidovich, A. S. (2025, March). PSIXOFIZIOLOGIYA VA PSIXOTERAPIYA: RUHIY SALOMATLIKKA INTEGRATSIYALANGAN YONDOSHUV. In INTERDISCIPLINE INNOVATION AND SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE (Vol. 3, No. 29, pp. 164-169).
4. Rashidovich, A. S. (2025, March). GIPERAKTIV BOLALAR BILAN ISHLASHNING PSIXOLOGIK YONDASHUVLARI. In INTERDISCIPLINE INNOVATION AND SCIENTIFIC RESEARCH CONFERENCE (Vol. 3, No. 29, pp. 154-159).
5. Азаматова, Н. ПЕДАГОГИЧЕСКОЕ МАСТЕРСТВО КАК РЕСУРС ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНЫХ ЛЕКТОРСКИХ КАЧЕСТВ У СТУДЕНТОВ. JOURNAL of UZBEKISTAN'S.